

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Fejezetek a „Bűnügyi Taktika”-ból.*

Irta: dr. Kármán Elemér, nagyváradi kir. ügyész.

A személyazonosság megállapítása.

(Identificatio.)

A hűntettes kilétét gyakran eltitkolja s kihallgatásánál nevét vagy egyáltalán nem mondja meg, vagy hamis nevet mond be és pedig vagy kitalált nevet használ vagy létező egyén nevét s személyes viszonyait ölti fel. E viselkedés okai: a gyanúsított visszaeső, vagy valódi neve alatt más büntetért körözik, vagy azt reméli, hogy szabadul s a hamis névvel nem fogják megtalálni, vagy tudja, hogy nevének megnevezése minden további nélkül bűnösségét bizonyítja, p. o. valami előkelő névvel elkövetett csalásánál. A hamis névnek rendszerint van valami vonatkozása vagy egybehangzása a személyes viszonyokkal, p. o. a keresztnév az igazi, de a vezetéknev más, vagy fordítva.

Az egyén kilétének kipróbálására a következők szolgálnak:

I. Daktyloszkopia (ujjnyomatrendszer).

A daktyloszkopia rendszerének megteremtője E. R. Henry, a ki Herschel és Galton kutatásain indult el. Németországban v. Köttig, drezdai kormánytanácsos, Ausztriában Camillo Windt, bécsi rendőrtanácsos fejlesztették ki. Hazánkban a budapesti m. kir. államrendőrség évek óta alkalmazta, 1909 január 1-je óta pedig az az egész országra kiterjesztett.

E rendszer kiindulópontja az, hogy az ujj legfelső izületén, hogyán az azon látható vonalak többnyire az ujjal parallel irányban futnak, míg a középső izületen keresztben. E kettő közti átmenet ritkán történik egyes formákban; a közepe táján többnyire zárt görbék rendszere szakítja meg, és ennek a mezéjét egyfelől a legalsó görbe vonal, másfelől a legfelső egyenes vonal zárja le.

E mező rajza első látatra zürzavaros, a mely azonban huzamosabb észlelés után, kibontakozik. A mezőnek legalább egyik oldalán ugyanis a két határvonal: a legalsó görbe és a legfelső egyenes, a mely egy da-

rabon szomszédos, egymástól eltér és így szöveget alkot; ezt a szöveget rendszerint egy rövid keresztvonal háromszöggé zárja, a melynek közepén egy kis elszigetelt emelkedés magaslik ki. Ez a háromszög — a delta — a kiindulási pontunk. E középmező rajza háromféle: vagy az iv, vagy a hurok rendszerére vagy az összetett rendszerre vezethető vissza. E három csoport ismét alfajokra oszlik, a melyek rövidítéskép aritmetikai és algebrai (számtani) értékekkel jelölteknek és ezek kombináltván: 1024 osztályba soroztatnak. Az osztályok ismét alosztályokba soroztatnak s minden egyén ujjnyomata képletet kap. E rendszer alapeszméje az, hogy nincs két egyén, a kinek mind a tíz ujja ugyanazt a képletet mutatja fel.

Az ismeretlen egyén mind a tíz ujjáról tehát az arra szolgáló úrlapon nyomdafestékekkel lenyomat vétetik és beküldetik az „Országos központi nyilvántartó hivatal”-ba Budapesten, a mely az illető egyén nevééről és személyi adatairól értesítést küld.

Az ujjnyomat felvételét a kir. ügyészségek és a kir. járásbíróóságok eszközlik. A vidéki rendőri hatóságok ez idő szerint még nincsenek felszerelve az eszközökkel és nincsenek arra betanított közegeik, de minden kir. ügyészségnél és minden járásbíróásgnál az országban van már ma oly tisztviselő, vagy fogházőr, a ki azt betanulta. A rendőri hatóságoknak tehát minden oly esetben, a mikor gyanu merül fel, hogy a kezükre került egyén nevét eltitkolja, módjukban van az ügyészséghez és járásbíróáshoz fordulni és ott az ujjnyomatot felvételni s az „Országos bűnügyi nyilvántartó hivatal”-ba Budapestre beküldeni. A járásbíróóságok és ügyészségek e megkeresésnek eleget fognak tenni, már azért is, mert az ujjnyomat felvétele alig kerül valamibe. Természetesen oly ügyben, a melyben a csendőrség az elfogottat amugy is a bíróság elé állítja, mert oda tartozó büncselekményt követett el, erre nem lesz szükség, mert az ügyészség és járásbíróóság ügyis felveszi az ujjnyomatot, de vannak esetek, a mikor egy-egy gyanus egyén csupán azáltal válik gyanusná, hogy oszvarog s magát igazolni nem képes, holott a lelkét valamely nagyobb bűn nyomja.

Az ilyenről tehát czélszerű ujjnyomatot venni és azonnal beküldeni.

* Első közlemény a 10. számban.



Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-átja. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hár, alb., míg **Reményt** legjobban képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részére nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.



II. Bertillonage.

Bertillon Alfons az ismeretlen egyén kiletének megállapítására ahhoz hasonló módszert talált fel, a mely az állattanban és növénytanban az állatok és növények meghatározására alkalmaztatik. Abból indulva ki, hogy az emberi csontváz a 20. életéven túl már nem változik és hogy az emberi csontváz alkata különböző egyéneknél más és más, a vizsgálat alá kerülőkről tizenegy méretet vesz fel: a fej szélességét és hosszúságát, a bal középujj, a bal láb, a bal előkar, a bal kisujj hosszát, a test magasságát, a jobb fül szélességét és hosszát, a kezek ujjhegyeinek egymástól való távolságát és az ülő ember magasságát. A szem színét hét osztályba sorozza. E tizenegy méret és a szem színe, továbbá a különös ismertető jelek (sebhelyek, májfoltok, szemölcsök és tátoválások) végül egyes ujjak lenyomatai minden egyén számára külön lapra jegyeztetnek fel, a melyek azután osztályoztatnak.

E meglehetősen költséges rendszer Franciaországban kívül Angliában, Olaszországban, Ausztriában, Svájcban, Belgiumban, Hollandiában, Oroszországban, Dániában, Romániában és az Egyesült-Államokban valamint Németországban van alkalmazásban. Nálunk Budapesten alkalmazták, de ma a daktyloszkopia kiküszöbölte, bár a midőn ma a személyleírásokban a test magasságát, az arc alakját, a haj- és szem színét jelezzük, tulajdonképp az anthropométriát alkalmazzuk.

III. A büntettek fényképgyűjteménye.

Nagy városokban és Budapesten és az Országos büntügyi nyilvántartó hivatalban a szokászerű és többször büntetett előéletű egyénekről felvett fényképeket egybegyűjtik és kezelik.

Ezeket a fényképeket a kir. ügyészségek vétetik le azokról a letartóztatott egyénekről, a kik, mint üzletszerű vagy szokásos büntettek közveszélyesek (zsebmeteszők, vásári tolvajok, kóbor cigányok) vagy a kiknek kileté m g nem állapítható. A fényképek a nyilvántartó hivatalba küldetnek be.

Ha tehát az egyén fényképe már egyizben beküldetett, utóbb, ha más néven is tartóztatatik le: személyazonossága mindig meg lesz állapítható a fénykép alapján.

A rendőri hatóságok tevékenysége, a kik a helyi viszonyokkal jobban ismerősök, e téren annyiban bír fontossággal, hogy minden esetben midőn valaki ellen a nyomozást bevezetik és a tettest letartóztatják: hívják fel a kir. ügyészség figyelmét arra, hogy az illető egyén közveszélyes, a kinek lefényképezése kívánatos.

IV. Igazoló okiratok átkutatása.

A gyanúsított ruhája igazolványok előkerítése czéljából pontosan átkutatandó. Ügyelni kell arra, hogy va-

lami rejtett belyen, kalap vagy ruhabélésben nincsen-e igazolvány, levél, feljegyzés, stb. Gyakran a munkakönyvben és cselédkönyvben szoktak apró papírszeletek lenni, a melyeken feljegyzések (lakásczimek, vonatok indulási, érkezési idejének kiírása, a hol az egyén utazott, stb.) találhatnak.

A személyleírás és a foglalkozás veendő első sorban szemügyre ezekben. A munkakönyvek személyleírásiban különösen az évszám és a hajzat színe szokott barmisítva lenni, ha nem a gyanúsítotté és az kijavította, hogy reá illjen. Az efféle könyvek bejegyzései és a feljegyzések nyomán a gyanúsított kikérdezendő, hogy honnan jött, hova megy, hol és mikor volt munkában; ha a könyv idegen személyre szól, a gyanúsított rendszerint nem tudja pontosan a tartalmát. Ha a fellelt igazolvány adatai nem illenek a gyanúsítottira: a kiállító hatóságot kell megkeresni annak közlése iránt, hogy jogos birtokosa hol tartózkodik és a jogos birtokost kihallgattatni, hogy mily körülmények között tünt el birtokából és kinél lehet a könyve vagy igazolványa.

V. Ruházat.

A ruházat átvizsgálandó, hogy készítője megállapítható e. A szabó megkérdezendő, hogy kinek szabta. Az alsóbb néposztályok gyakran hordanak ugyan oly ruhát, a mely nem számokra készült, de azért tanácsos szem előtt tartani az előmondottakat.

VI. A test megvizsgálása.

A kéz minősége és a testi fogyatosok gyakran engednek következtetést a terhelt foglalkozására. A hamis játékos és a zsebtolvaj keze feltűnően finom, keskeny és érzékeny, a naplopó és a csavargó keze — még ha munkakönyvében szorgalmasnak is van jelezve — ki nem dolgozott. Sokszor a kéz járása és állása is ismertetőjel: a pék kifelé fordítja kezét, mintha dagasztana, mézáros, lakatos úgy tartja, mintha mindig kemény eszközt ragadna meg vele.

Az asztalos testalkata a gyalulás folytán egyenlőtlen (asszimétrikus); a szabónak és vargának a folytonos előrehajló üléstől sajátságos thoraxa képződik; a borbély féloldalas, mert munkaközben egyik kezét lejjebb nyugodtan tartja, míg a másikkal dolgozik. A kocsis kezének belső oldalán keményedés van a kantárszija tartásától; a varga jobb hüvelykén és felső czombján sebhelyek vannak a térdszijától; írók, rajzoló, hivatalnokok jobb középujján a toll és irón nyomásától borkeményedést kapnak; varrónők bal mutatóujja össze van szurkálva; lovaglók belső térdén borkeményedést találunk; mázolóknak tenyerén az ecetszár rendszeren nyomot dörzsöl ki, a pinezér, különösen, ha idősebb, hibás járása.

Tátoválások gyakran adnak felvilágosítást a foglalkozásra és a katonasághoz való tartozásra nézve; gyakran

A legjobb órák,

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!



Kijövet a Vatikánból.



Bácskaiak.

Magyar zarándokok Rómában.

a név kezdőbetűit és a születési évet mutatják. Katonák, tengerészek, mészárosok, kovácsok, favágók, halászok szokták úzni. Nagyon gyakori — különösen a trágár rajzok — a büntetett egyéneknél.

VII. A kikérdezés.

A kikérdezés során hagyjuk a yanusítottat viszonyairól, multjáról, utazásairól, élményeiről minél többet beszélni. Sok költött dolog lesz ezekben; de miután az ember nem volt arra elkészülve, hogy vele ily bőven foglalkozzanak, néhány való adatot is el fog árulni.

Azután iparkodni kell a bemondott adatok valóságáról megkeresések, tudakozódások útján értesítést szerezni. Ha nemesi vagy aristokrata család sarjának vallja magát, czimere és leszármazása kérdezendő ki; az adatokat nemesi kézikönyvek vagy a gothai almanach segítségével lehet ellenőrizni, vagy a budapesti heraldikai és genealogiai társaságnál tudakozódni. Ha utazásokról, idegen helyeken töltött alkalmazásról beszél, czélszerű, ha oly egyén van kéznél, a ki odavaló s az illető hely vagy vidék viszonyait ismeri.

Egy letartóztatott véghelesi illetőségűnek vallotta magát, de egy odavaló egyén azzal leplezte le, hogy azt sem tudja, miként Végblesnek vára van, a melynek a nemeskéri Kiss család az ura.

Sok esetben a dialektus (tájszólás) is nyomra vezet s ilyenkor is jó szolgálatot tesz a szakértőül alkalmazott oly egyén, a ki a tájszólást s annak minden részleteit ismeri.

Egy vizálati fogoly Drdos Pál néven tartóztatottt le s személyazonosságát munkakönyvével igazolta, mely erre a nére szól. Az első kihallgatásnál feltűnt, hogy öblös alföldi dialektussal a szláv drd mássalhangzó csoportosítást nem bírja kimondani s Dardosnak ejti nevét. A kutatás során kiderült, hogy többszörösen büntetett tolvaj és Serajevoból, várfogságból szökött meg, a munkakönyvet pedig lopta.

(Vége köv.)

Lélektani jelenségek megfigyelése és felhasználása a bűnügyi nyomozásoknál.

Irta: Virágh László csendőrszázados. (Vége.)

A bűnügyi nyomozás maga a következtetések sokszoros láncolata lévén, miután a psychologia (lélektani elmélet) sem más, mint következtetés, bizonyos, hogy a nyomozó közeg foglalkozása rokon a psychologuséval, annival is inkább, mert a nyomozó közeg következtetéseinek legnagyobb része is a lélektani jelenségeken épül fel s az embernek minden cselekedete — pedig a nyomozó közeg ugyszólván kizárólag a cselekményekkel és az azokat létrehozó egyénnel foglalkozik — szorosán összefüggésben van a lélekkel.

Minden nyomozásnak lökést, kezdetet egy bizonyos emberi cselekedet ad meg, mely akár a magánjogon, akár közjogon vagy közrenden ejt sérelmet.

Legtöbbször az ejtett sérelem panasz alakjában jut a nyomozó közeghez, máskor pedig közvetlen tapasztalat: látás, hallás, szaglás stb. útján jön tudomására.

A panaszt leginkább az, a ki a sérelmet szenvedte vagy annak hozzátartozója, ritkán egy közömbös egyén adja elő.

Már ekkor használatba kell vennünk a lélektani alapon nyugvó segédeszközt, a lélektani megfigyelést, hogy annak alapján bizonyos következtetést vonhassunk arra nézve, hogy az előadott panasz vagy sérelem valószínűleg alapulhat-e vagy sem?

Ugyanis minden jogsérelem esetén kötelességünk arról meggyőződni, hogy a kérdésben forgó panaszolt cselekmény vagy sérelem valóban megtörtént-e s valóban olyan jellegű-e, mely bűnügyi eljárásra alkalmas.

Az eshetőség t. i. elég gyakran megvan, hogy csak képzelt jogsérelmet panaszolnak vagy a jogsérelmet kobolták.

Most már mindenesetre tisztában kell lenni az arra hivatott nyomozó közegnek azzal, hogy egyrészt a sérelem által közvetlenül érdekelt panaszoló rendszerint fel van izgatva, az esemény behatása alatt áll, míg a közömbös egyén kevésbé s ennek nyoma arczkifejezésén, kedélyén, beszédmodorán s általában egyéni magatartásán észrevehető.

Ide sorol azon eset is, mikor elmebajos, hülye vagy exaltált idegzetű egyén áll elő sérelmekkel.

Minden panaszt, sérelmet meg kell hallgatnunk s rajta kell lennünk, hogy először tisztában legyünk azzal, a ki azokat tudomásunkra hozta.

Elme- vagy idegbeteg ember összefüggő, következetes felvilágosítást adni rendszerint nem tud s erről könnyen fölismerhető s az ezirányu gyanunk már a kellő óvatosságot ajánlja további teendőinkre nézve.

Az a különben rendes idegzetű egyén pedig, a ki egy koholt sérelemmel áll elő, rendszerint csak addig tud következetes feleletet adni kérdéseinkre, míg az általa kitalált mese korlátain belül mozgunk, ha a részleteket firtatjuk már fönnakad, ellentmondásokba keveredik.

A normális észjárásu, igazságos alapon mozgó panaszos, ha az őt közvetlen érintő jogsérelem őt túlságosan felizgatta is, rendszerint már akkor, mikor az ő segédkezésére álló rendőrközegekkel szoba áll, megnyugszik, sérelmét kellő folytonossággal adja elő, minden kérdésre felvilágosítást ad s ha azt tenni nem tudná, azonnal kijelenti, hogy erről vagy arról nem szerzett tudomást, nem észlelte, zavarában nem figyelte meg vagy arra nem volt ideje stb.

Tehát most már bármelyik eshetőséget véve alapul, a panaszos fél vagy feljelentő előadásából bizonyos kö-

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migrálot és fejfájást olmulasztja. — Ár **K 1,20.** — Kapható minden gyógyszerárban. Készült Beretvás Tamás gyógyszerész Kécskésben. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.



Kiskunfélegyháziak.



Keszthelyiek.

Magyar zarándokok Rómában.

vetkeztetést vonunk le arra nézve, hogy a jogsérelem megtörténhetett-e vagy sem, illetve az utóbbi esetben akadatozott gyanunk fog támadni.

Minden esetben azonban következtetésünk helyességét vagy gyanunk alapos voltát a helyszínen szerzendő tárgyi bizonyítékokkal kell támogatnunk s csak ha ez megtörtént, állíthatjuk biztosan, hogy pl. lopás történt vagy hogy jogsérelem történt ugyan, de nem olyan természetű, mely bűnügyi üldözést igényelne, hanem olyan, mely polgári peres utra tartozik; végül, hogy a jogsérelem képzelt vagy koholt.

Ha a helyszínén megjelenünk, megint csak egyénnel, azok cselekedeteivel fogunk találkozni s azt kutatjuk, hogy kiknek kellett akár mint cselekvőknek, akár mint passiv szemlélőknek a tett idején jelen lenniök vagy hogy lehettek jelen, kik vettek róla utólag tudomást s általában, hogy kik tudnának a nyomozás érdekében felvilágosítást adni.

Minden helyszíni szemlénél majdnem teljes biztonsággal megállapítható, hogy a cselekményt házbeli vagy a helyi viszonyokkal ismerős egyén vagy teljesen ismeretlen egyén követte-e el?

Előbbi esetben a tetteket vagy tetteseket szűkebb körben, utóbbi esetben pedig hogy tágabb körben sejtjük, de minden körülmények között utalva vagyunk arra is, hogy a házbelieket, szomszédokat, azaz a vélekedés szerint közvetlen érdekelteket kikérdezzük.

Itt ismét előtérbe lépnek a lélektani jelenségek, melyeket megfigyelnünk feltétlenül szükséges, mert épen egy jelenség észrevétele teszi lehetővé, hogy célunkat hamarabb elérhessük.

Pl. valamely családban lopás történt s minden jel arra mutat, hogy csak házbeli követhette el. Mondjuk, egy pár fülbevaló tűnt el az éjjeli szekrényről a hálószobából, hol a család tagjain s a család szobaleányán kívül más nem járt. A gyanu a szobaleányra irányul, ki azonban lehet épen nyíltan a dologban, mint bűnös, mert nem ritkán esik meg, hogy valaki szórakozottságból olyan helyre teszi le az ékszereit, a hova nem szokta s ott egyáltalán nem is keresi vagy hogy csupa rendetlenségből vagy véletlenségből ágynemű vagy rubanemű közé keveri, s mielőtt mindent jól átkutatott és megfontolt volna, cselédjét megvádolja.

Megint egy egyén áll a csendőrrel szemben, ez esetből folyólag, kit lélektani megfigyelés alá kell venni s lehetőleg ártatlanságát vagy bűnösségét be kell igazolni.

Akár ártatlan a szobaleány, akár bűnös, bizonyos izgalom vesz rajta erőt s ez bá ártatlan, a méltatlankodás őszinte kifejezését idézi elő egész lényén, mely a sírásra is vihet, a másik esetben pedig a zavar, a kapkodás, félelem, nem ritkán a tetetés, konokság, melyhez imitált sírás is járul, mutatkoznak rajta; és épen ezen jelenségek mutatnak újjal azon irányra, me-

lyt a nyomozónak követnie kell. Azaz, hogy az ártatlanság bizonyítására kell e bizonyítékot szereznie a nyomozó közegnek, avagy a bűnösség dokumentumait koll-e kutatnia.

Vagy tegyük fel, hogy egy betöréses lopás színhelyén azt tapasztaljuk, hogy a viszonyokkal ismerős egyén operált. Rubaneműt, élelmiszert, ékszereket lopott. Gyanusítottatik egy a házhoz bejáratos napszámos ember, kit éjnek idején egy megbízható szemtanu szerinte gyanus körülmények között hazafelé menni látott batyúval a hátán.

Alibi-igazolás és házkutatás lévén a teendő, az illetőt, ki már védekezését is előre kieszelte és a lopott holmit igyekezett jól elrejtetni, lélektani megfigyelés alá vesszük. Lehetetlen, hogy a gyanúsítás közlése vagy a szemtanuval való találkozás tudtára adása, ha még oly konok lenne is, vagy az előkészített alibi-igazolás valószínűsége mellett is, az, hogy kelepczébe került, bizonyos észrevehető jelenségben nyilvánuló benyomást nem tenne reá.

De tegyük fel, hogy a nyomozó ezen jelenséget észre nem venné, mert különösen a konok, megrögzött, durva lelkű egyéneknél a nyomozó közeg félrevezetésének sikerében való bizodalom hamar visszavarázsolja a megnyugvás, közömbösség kifejezését az arczon, tartasuk azért öt eleinte megfigyelés alatt, mert a további eljárás folyamán biztos utmutató jelenségeket fogunk észlelni.

A házkutatásnak minden zugra kiterjedőnek kell lenni, a mit alaposan csak igen hosszú idő alatt lehet keresztül vinni. Tehát rövidítsük meg a dolgot a lélektani jelenségekre támaszkodva.

Miután rendszerint 2 csendőr van jelen nyomozásainknál és 1—2 községi előljárásági tag, az egyik csendőr ki úgy is arra hivatott, hogy a kutató társa biztonsága és a házbeliek fölött őrködjék, úgy álljon fel, hogy társának is minden mozdulatát és a gyanúsítottnak az arcját is könnyen figyelhesse.

Míg a kutató csendőr olyan helyen kutat, hol semmi a dologgal összefüggő tárgy, bűnjel nincs, a gyanúsított teljes biztonságban érzi magát s nyugodt vagy közömbös arckifejezést mutat, mihelyt közel jár azonban a kutató a keresett tárgyhoz, a gyanúsított izegni, mozogni kezd, elhalványodik vagy elvörösödik, esetleg ennek elpalástolása végett félre néz, de lopva időnként odatekint, hol legközelebbi rá nézve a veszély. A megfigyelőnek ezt észre kell vennie s fel kell hívnia erre a kutató figyelmét, ki azután a kérdéses helyen a legapróbb részletekig kutasson, mert biztos ott az eredmény. Mielőtt valamely másik helyiség kerülne kutatás alá, a kutató a gyanúsított arckifejezését megfigyelve, mintba csak a szót ejtené el vagy hangosan gondolkodnék, jegyezze meg, hogy most pl. a padlás, másik szoba, istálló következik.



Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gumikból 20% áron. — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legnagyobb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csakély havi részletfizetésre.

— Gumik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

kerékpár és varrógép

SZEGED.



Magyar zarándokok Rómában. — A Bronzkapu előtt.

Ha a jelzett helyiségek rejtik magukban a veszélyt, a megjegyzésre bizonyynyal észrevehetően reagálni fog a gyanúsított s ehhez képest kell a további munkánkat irányítani.

Hogy ez mennyire irányadó lehet, igazolja az egyszerű próba, melyet minden őrsön elő lehet venni.

Valamelyik bajtársat meg kell bizni, hogy pl. egy zsebórát dugjon el a legénységi szobában olyankor, mikor ott senki sem tartózkodik. Ő fogja képviselni a gyanúsítottat. Az egyik csendőr lesz a kutató, másik a megfigyelő.

A házkutatás a szabály szerint lesz elővesendő s ki fog tűnni, hogy a megfigyelő a gyanust képviselő bajtárs tekintetéből s mikor a kutató a keresett órának egészen közelébe jut, amannak mosolyából észreveszi, hogy az óra hol van elrejtve. Pedig a gyanúsítottat képviselő bajtársat semmi más nem befolyásolja, mint azon kevés izgalom, a mely ezen próbával egybekötve van.

A bajtárs ugyanis úgy igyekezett az órát elrejtetni, hogy azt egykönnyen megtalálni ne lehessen s abban bizakodik, hogy a kutató nem lelki meg. Azért mikor a kutató az óra közelében mozog, még oly erőltetett tartózkodás mellett sem képes komolyságát megőrizni, mert a theoria érvényesülése őt mosolyra ingerli.

Annál biztosabb, hogy komoly következményü esetén a gyanúsított a következményektől való félelem miatt magát elárulja.

De nem tapasztaljuk-e számtalanszor, hogy valaki a csendőr elől szándékosan kitér, elrejtőzik s mikor azt

észrevéve, a kitérés vagy elrejtőzés okát kutatjuk, reá jövünk, hogy az illetőt valami törvénybe ütköző cselekedet terheli.

Hiszen az már maga lélektani jelenség, hogy a büns cselekedetét a felfedezés elkerülése végett minden módon és eszközzel palástolni igyekezik. Ennek indító oka a félelem, mely az ember szabadságszeretete folytán keletkezik azért, mert szabadságát veszélyeztetve látja

De több eset fordult már elő, mikor a legmegátalkodottabb gazember nyomára az vezetett, hogy az általa elkövetett gyilkosság áldozatának temetésén vagy ösztönyszerűleg megjelent vagy a vizsgálóbíró őt mint gyanúsítottat ott tartotta s a hozzátartozók fájdalmas sirása annyira megindította, hogy magán uralkodni nem tudván, gyanus viselkedésével maga-magát adta kézre, pedig maga a tett borzalmassága nem volt képes őt megindítani.

Vannak olyanok is, kik annyira megátalkodottak, hogy még a hivatalos bonczolásnál is segédkeznek, sőt a nyomozásnál, természetesen félrevezetés végett, igyekeznek segítyt nyújtani s mindaddig, míg a jelekből ítélve nem látják, hogy a nyomozás reájuk nézve veszéllyel jár, a helyszínen maradnak, de a legkisebb jelenség, mely az ellenkezőjét igazolja, lelkiét megrázza, elárulja magát s ha a megrázkódásból való felocsudásig észre nem vétetik, nyomtalanul és birtelen eltűnik.

Ez a néhány példa eléggé igazolja, hogy milyen fontos szerepe van a lélektani jelenségek megfigyelésének a bünygyi nyomozásoknál s hogy mennyire fontos az, hogy a csendőr az embert mint lelkes lényt minél ala-

posabban tanulmányozza, minél szélesebb emberi ösméretre tegyen szert, mert ha sikeresen akar működni, a lélektani jelenségeknek megfigyelését, mint a nyomozás egyik segédeszközét mindannyiszor igénybe kell vennie, a mikor csak arra alkalma van.

KÉPEINKHEZ.

Magyar zarándokok Rómában.

A magyar katolikus világ mindenha igen nagy lelki szeretettel viselkedett Róma: a szent város iránt. Nagyobb keresztény ünnepeken, de más ünnepélyes alkalmakkor is sokszor megcsendül a magyar szó a szent város falai között, mert időközönként mindig akad egy-egy kegyeletes csoport, a mely vagy a pápa vagy a szent város kiváló műremekei iránt való érdeklődésből, de leginkább vallásos kegyeletből mintegy bucsútjárva, felkeresi Rómát. Most a husvéti ünnepek alkalmából is szép számú csoport hazánkba zarándokolt el Rómába, hogy a Megváltó feltámadása emlékének rendkívüli fényvel és káprázatos ceremóniával való megünneplésében résztvehessen, mert ilyet sohol a világon látni nem lehet.

A jelen számunkban közölt képekben a husvéti magyar zarándokcsoport egyes részeit mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Pantheon a hősöknek. Ő császári és apostoli királyi Felsége a fegyveres erő tagjainak az ellenséggel szemben tanusított kiváló magatartását, avagy a haza javára maradandó alkotások létesítésén való fáradozásait, a jövőben még a földi életen túl is méltánylandó, a következő legfelső kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kiadni: Kedves báró Schönauich gyalogsági tábornok! Az 1809. évi világtörténelmi, kiváló hadi események emlékére készülök és tudomásomra jutott különféle hazafias készülődések azt az óhajot keltették fel bennem, hogy hadseregemnek a hű megemlékezés és az örök hála bizonyítékát adjam. Ezért akarom, hogy a fegyveres erőnek azok a tagjai, a kik az ellenséggel szemben kiválóan viselkedtek, avagy pedig a haza javára maradandó értékű alkotások létesítésén fáradoztak, haláluk után is állandó tiszteletben részesüljenek, és e czélból földi maradványaiknak kegyelettel őrzött nyugvó helye legyen. Erre a czélra az Enna alatti ausztriai főhercegségemben fekvő, Wetzdorf melletti „Heldenberg” nevű birtokomat jelölöm ki, a hol gróf Kadetzky tábornagy és alvezérei: báró Wimpffen és báró d'Aspre tábornaszernagyok már eddig is nyugosznak. A „Heldenberg”-et tehát ajándékba adom kedvelt hadseregemnek, egyuttal pedig a fenntartáshoz szükséges tőkét saját vagyonomból utalványozom. A „Heldenberg”-en eltemetendőkről esetről-esetre Elém terjesztendő a javaslat. Wienben, 1909. április 18-án. Ferencz József s. k.

Legfelsőbb hadurunk kedvezménye. A lapunk mult számának hivatalos részében közölt „Hadparancs”-ban foglaltakon kívül, Ő császári és apostoli királyi Felsége 1909. április 13-án kelt legfelsőbb elhatározásával mindazoknak a katonai személyeknek, a kik a különleges katonai intézkedések idejében 1908. évi október 1-étől, 1909. évi április 30-áig Boszniában és Hercegovinában, valamint Dalmáciában tényleges szolgálatban állottak és 1908. évi december 2-án katonai jubileumi keresztet nem kaptak; továbbá a hadtengereszetnél, az 1908. évi október 1-étől, 1909. április 30-áig tényleges szolgálat-tételre bevonult mindazoknak a legénységi tartalékosoknak és hadtengerészeti személyeknek, a kik 1908. évi december 2-án a katonai jubileumi keresztet nem kapták meg, de 1908. évi október 1-étől, 1909. évi április 30-áig a dunai flotillánál, az adriai hajókon és torpedónaszádokon (hajón) voltak, vagy a catarói öbölben szárazföldi szolgálatot teljesítettek: a katonai jubileumkeresztet legkegyelmesebben adományozni, továbbá legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy mindazon katonai és hadtengerészeti személyeknek, a kik a fenti időszakban és megjelölt helyeken szárazon vagy vizen szolgálatot teljesítettek, az az idő a nyugdíj (rokkantsági nyugdíj) kiszabásánál kétszeresen számitassék be.

Ellenszegülő cigányok. A hontmegyei Felsőszemeréd községben április 18-án az egegi őrsnek Porubszky István cs. cz. őrsvezető és Kucska Albert próbacsendőrből állott járőre, portyázás közben Benedek Mátyás, Kovács József és Bartos Dániel vályogvető cigányokat verekedésen érte. Járőr a verekedő cigányokat szétoszlásra hívta fel, mire azok közös erővel a járőrre támadtak és annak fegyvereit megragadták. A fegyver birtoklásáért folytatott tusakodásban, a Porubszky cz. őrsvezető szuronyát fogvatartó Benedek Mátyás cigány, a szurony visszarántása által, a jobb tenyerén, Kucska Albert próbacsendőr pedig, ki a fegyverét megragadó cigány kezéből azt kicsavarással igyekezett szabaddá tenni, felső czombján saját szuronya által szenvedett. A Benedek Mátyás cigányénál súlyosabb, de nem életveszélyes sérülést. Az ellenszegülő cigányok az időközben megérkezett Kovács Elek cz. őrmester, őrsparancsnok segítségével elfogtatván, az illetékes hatóságnak átadták. Kucska Albert próbacsendőr pedig a helyszínéről az ipolysági kórházba szállíttatott.

Egy járőr megtámadtatása. Paroseny hunyadmegyei községben Bartók Ferencz őrmester és Koncsag László csendőrből állott lapényi őrsbeli járőr, április 18-án este nyolcz óra tájban, egy korcsmai verekedés szétoszlása után, Lőrincz János és hat társa által, az utcán orozva megtámadtatott és erős közpórral megdobtatott. A váratlanul jött kövezés következtében Bartók őrmester a balszeme felett súlyos sérülést szenvedett. A megsérült Bartók őrmester támadói ellen három lövést intézett, de lövései a szemére ömlött vér és a sötétség miatt czélt tévesztve, a támadókat nem találták. A tettesek, Kovács Bálint járásőrmester, petrozsényi járásparancsnok által elfogattak.

Rablógyilkosság. Cziperer Jakab vértessomló lakos, április 13 én délelőtt a komárommegyei Környe község határában, egy eddig ismeretlen álarczos egyén által forgópisztolyból agyonlőve meggyilkoltatott és a nála levő 130 korona készpénz tőle elraboltatott. A tettes utáni nyomozást Palatinusz János járásőrmester, tatai járásparancsnok, a szakasz állományából összpontosított több altiszt és csendőrral, erélyesen vezeti.

KÜLÖNFÉLÉK.

A keményítő történetéből. A keményítőt már a régi görögök és rómaiak is ismerték. Dioscorides görög orvos és Plinius szerint a keményítőt akkoriban amylon néven ismerték és huzaliszból állították elő. Mindamellett nem örvendbette valami nagy használatnak, mert hiszen fehéreneműt, olyan értelemben, mint manapság. az ókorban, sőt a középkorban sem igen viseltek. A keményítőgyártás csak a 16. században lendült fel, amikor Erzsébet angol királynő kezdeményezésére divatba jöttek a keményített női gallérok. Hollandiában akkor már szelvényben keményítették a fehéreneműt és Erzsébet királynőnek, a ki Guilbem nevű udvari kocsisának a hollandiai származású feleségénél látta először ezt a viseletet, annyira megtetszett a keményített nagy női gallér és ami ehhez bozzátartozott, hogy ő is ilyeneket hordott. A loyális alattvalók a divat terén is követték uralkodónőjüket és nemeokára az egész Angliában a jó neveléshez tartozott, hogy a leányok megtanulják a keményítést és vasalást és maguk készítsék el fehéreneműjüket. A gavallérra pedig az volt a legnagyobb megtiszteltetés, ha jelen lehetett, a mikor hölgye keményített és vasalt. A kékitést, keményítést és vasalást akkor külön tanítónők tanították, a kik közül némelyik óriási vagyonra tett szert ezen a réven. Így fel van jegyezve, hogy Dinghen van der Plasse, flamand nő őt fontot is kapott egy órai tanításért, tehát kerek száz koronát. A keményítéssel egyidőben a kékités is divatba jött. Angliában a kékités azonban csak Erzsébet halála után terjedt el, mert a királyi úgy találta, hogy a kékitett fehérenemű zöld árnyalatot kölcsönöz teintjének és azért az egész birodalomban eltiltotta.

Milyen régi a méz. A méz már a történelem előtti időkben is ismeretes lehetett, mert a bibliában igen gyakran történik róla említés. Például Jákob Egyiptom előjáróságának mézet küldött. A méhtenyésztés a görögöknél egy századdal időszámításunk előtt kezdődött, mert Plinius szerint az ő idejében készítettek először méhkastrakéregből; a kastrakéregből készült ablakkal látták el, hogy a méheket munkájuk közben is látassák. A rómaiak szintén nagy becsben tartották a mézet; Romulusról állítják, hogy áldozásra nem ritkán méz vagy süritett must híjján tejet volt kénytelen használni. Az első mézeskalácsos-boltot Rómában Krisztus előtt 171-ben görög vállalkozó nyitotta. Használták a mézet a gyümölcs eltartására is. Majd, mikor ezt a konzerváló hatását ismerték, a babiloniak és perzsák halottait is mézzel és viasszal vonták be. Hatalmas lökést adott a méhtenyésztésnek a kereszténység terjedése, mely a mézet és viaszt, mint a tisztaság jelképét alkalmazta szertartásaiban. Sőt a viaszgyertya még mai nap is az örök világosság szimbóluma gyanánt szerepel.

Zenekar a fegyházban. Sing-sing-ben, a hír amerikai fegyházban nemrég különös nyilvános előadást rendeztek. A fegyház nagy kápolnájában a fegyverek zenekara hangversenyt adott. A huszonkét zenész csinos fegyveröltözetben jelent meg s néhányan szemüveget viseltek, hogy a hangjegyeket elolvassák. A karmester, egy nagy bankcsalásokért elítélt harmincz éves ember, a programot nagy gondnal állította össze Bach, Beethoven és Wagner műveiből. Az első hegedűs egy bigámia miatt tizenkét évi fegyházra ítélt szép sápadt férfi volt, a második hegedűs tíz évre van ítéltve lopás miatt, a

két fuvola a „fekete kéz” két tagja volt, a nagydobot utonálló zsvány kezelte, a ki egész vonatot föltartóztatott és kirabolt. A zenekar várakozáson fölül végezte föladatát s meglátzott rajtuk, hogy testtel lélekkel átérzik, a mit játszanak.

A tápláló szerek értéke. Egy francia újság az iránt kérdezett meg négy kiváló tudóst, hogy mekkora táplálóerőt tulajdonítanak a különféle élelmiszereknek. Alább közöljük az anket eredményét, megjegyezvén, hogy a legelő álló élelmiszerekben az illető tudós szerint a legtöbb táperő van, a következőkben pedig fokozatosan kevesebb. Gautier szerint (akadémikus) így sorakoznak: hús, kenyér, tej, tojás, hüvelycsnövények, főzelék, cukor, vörösbor, kávé és tea, só. Lancereaux (az orvos akadémia tagja) szerint: tej, tojás, rizs és tészta, kenyér, hús, hal, vaj, sajt, burgonya, kávé és tea. Labbé dr. szerint: tej, tojás, kenyér, rizs, vaj, cukor, burgonya, tészta, hüvelyes, sajt. Laufer (a párisi orvosi főiskola fiziológiai laboratóriumának vezetője) szerint: tej, rizs, kenyér, tengeri, burgonya, hús, cukor, víz, alkohol. Dastre tanár pedig úgy nyilatkozott, hogy sem tiz, sem öt, sem két oly legfontosabb táplálószer nincs, melyre az embernek feltétlenül szüksége lenne.

A kigyó táplálkozása. Hagenbeck, a bires állatkereskedő, Hamburg mellett levő nagy állatparkjában kísérletet végzett arra nézve, hogy mekkora egy óriáskigyónak az étvágya. Az állatkerti kigyó néha fél, sőt egész évig is mozdulatlanul fekszik és ez idő alatt nem is eszik. Utána egy házinyullal vagy tyukkal az éhsége többnyire lecsillapítható. Azelőtt általánosan elterjedt volt az a nézet, hogy az óriáskigyó csak eleven állatot eszik, de Hagenbeck megölt állat elfogyasztásához is hozzászoktatta a maga kigyóit. A kigyó azzal árulja el éhségét, hogy nyugtalanul mozogni kezd. Ha ilyenkor megölt vagy elhullott állatot dobnak a ketrecébe, villámgyorsan ráveti magát, körülcsavarja és fogaival rendesen a préda fejét ragadja meg. Körülcsavarodás közben a torka néha egy méternyire is kitágul. Egy huszonöt láb hosszú borneói óriáskigyó negyvenöt fontos malacot félóra alatt fogyasztott el. Egy pitbon két kecskét falt fel s pár nap múlva egy hetven fontos közáli zergét evett meg, melyet előbb két, később három csavarodásban gyűrűzött körül a hatalmas izmaival összetörvén osontjait, alaposan megvékonyított, hogy annál könnyebben elnyelhesse. Meg lehetett figyelni, hogy a zerge teste négy-tizenöt percnyi időközönként mindig egy-egy rándulással csuszott lejjebb a torkába. Harmadfélórán marczangolás után a zergének már csak a lába látszott ki a kigyó torkából. Az emésztés aránylag gyorsan, kilenc-tíz nap alatt történik. A negyvenöt fontos malacz teljes megemésztése, Hagenbeck észlelése szerint, tizenkilenc napig tartott. Érdekes az a megfigyelés is, hogy ha a kigyó hullát nyel el, akkor vízmedenczét keres fel, napokig olhever benne s csak a fejét tartja ki belőle.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben

Brucker Győző Nándor és Társa
órák, ékszerészek. **GVÓR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedves feltelemek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezték kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdésközléseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

76. Várnay ezégnél Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 9.

Novella. Ha tovább olvasna, felesleges lett volna a magyarázat, mert a 43. §-ban ez áll: „A törvény a korlátnak legenyhébb esetét bünteti, a mely ellen csak a tisztesség és 20 éven aluli nőnek biztosít büntetőjogi védelmet. A korhatár — élelményünk szerint — azért lett 20 évben megállapítva, hogy a törvény a serdülő korban levő nőt védelmezze meg; mert egy 20 éven felüli nőtől már a törvény is joggal elvárhatja azt, hogy tisztában legyen egy nemtelen ajánlat következményeivel.

Életrész. Bizony az nagy baj, hogy abba hagyta tanulmányait, mert — főleg Magyarországon — kellő előképzettség nélkül nem viheti az ember semmire sem, különösen nem a közhivatali pályán. Ha akármilyen művelt és képzett is valaki, bizonyítványok nélkül nem ér el célt, nem úgy mint Amerikában, a hol a tudást és tehetséget fizetik, mite sem törődve az iskolai képzettséggel. Az újvilág ebben a tekintetben messze túlértékelte a mi öreg Európánkat. Azért Önnek nem kell elcsüggednie. Vasakarattal kezdje el újból ott, a hol már régen elhagyta; folytassa tanulmányait magánuton s meg fogja látni, hogy czélt ér. Csak kitartás.

100. Subventióban (állami támogatás) részesülhet a magyar korona országai területén egy oly újonnan létesített iparvállalat, vagy gyár, a mely a modern kor kívánalmainak megfelelően műszakilag teljesen fel van szerelve, ha oly ipari czikkeket vagy anyagokat állít elő, a melyek Magyarországon egyáltalán nem, vagy csak nagyon korlátozott mennyiségben készülnek, hoz forgalomba, vagy pedig oly czikkek előállításával foglalkozik, a melyeknek fokozottabb mérvben való gyártását és terjesztését közgazdasági érdekeink megkövetelik.

909. „Néhány szó a mértéktelenségéről” cz. cikke nem közzelhető.

N. D. csendőr. Várja be, míg vállgallérja és míg annak csuklyája lesz, addig ne féltesse a tollát. Egyébként pedig ne törje a fejét reformokon, nem az Ön hivatása az.

M. K. csendőr. Hőhőnye. Csak türelem. Ha rákerül a sor, az Ön cikkét is bejön fogjuk.

K. J. csendőr. Előjegyzésben áll máj. 18-ára. Hogy behívást kap-e, még nem tudni.

Felér csendőr. Az 1890. évi I. tcz. 107. §. a) pontjában foglaltak csak egymással szemközt haladó járművekre vonatkoznak.

M. J. Budapest II. ker. szénátér 7. Délelőtti órákban Kürthy fogalmazónál.

H. J. 1. Olvassa el lapunk múlt évi 46. számában „B” nek adott üzenetünket. 2. Nem, mert az magántársaság.

S. G. 1. Ha úgy áll az ügy, akkor a felvétel nem tartható kizártnak; meg kell kísérlni. 2. Erre nem adhatunk tanácsot, ez esetben ki van zárva, hogy az ideje meg ne szakítsassék, a mi azonban ne retentse vissza, mert mire ő az ellátási igényt megszerzi, magának a megszakított idő is be fog számíttatni.

Sz. Örevezetés Micske. Ha kilép, a csendőrségnél eltöltött éveit elveszti, mindennemű kilátás nélkül arra, hogy ezen évek után valamikor is nyugellátásban részesüljön. Jó lesz nagyon is megfontolni a dolgot, mielőtt egy a csendőrségszolgálat javadalmazásánál jóval silányabb fizetéssel dotált, bizonytalan, egyesek kénye-

től és kedvétől függő polgári állásért immár megszerzett nyugdíjjogosultságát magától eldobja.

1111. Tanuk hiányában a bizonyítás aligha lesz lehetséges, ép ezért egy esetleges per kimenetele nagyon is kétféle.

Határozás. 1. Az illetékes bíróság határozata volna előzőleg kikérendő. 2. Rendezett tanács ú városok az 1886. évi XXII. tcz. értelmében „közsegek”, a melyek rendezett tanácsnokok és tisztviselői karral (polgármester, rendőrkapitány, tanácsnokok, jegyzők, ügyész, orvos, mérnök stb.) rendelkeznek, szóval önállóan intézik belső ügyeiket. A tanácsnak tagjai a polgármester önkölte alatt a rendőrkapitány, a tanácsnokok, a főjegyző, a főügyész és az orvos. Szabad királyi városok alatt érjük azon közsegeket, a melyek királyi kiváltságok (privilegium) által a megyei és földesuri hatóságoktól kivételtek a kezdetben mint kiváltságos közsegek éltek, idővel, úgy a XV. ezred elején a törvényhatósági jogállást is megszerezték. Hogy valamely község ezen címet elnyerhette, szükeges volt, hogy az uralkodó és haza iránt különös érdemeket szerezzen, az akkori úri hatóság alól magát megváltsa, egy szabad királyi város anyagi és szellemi terheit viselje és hogy törvénybe iktattassék. Ezen városok testületileg egy nemes személynek tekintettek és így nemesi jogokkal és szabadságokkal éltek, polgárai vám- és helypénztől az egész országban mentesek voltak. Később a törvényhatósági jogokat is megkapták ezen városok; a végleges rendezés pedig az 1876. évi XX. tcz. alapján történt. A városok neveit zsebkönyvünkben megtalálja. Ma már tulajdonképen csak törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsos városok léteznek.

Vidéki csendőr. 1. A ktg. btkv. 123. §-a alapján büntetettik. Egyébként ép úgy, mint a 2., 3. és 4. alatt kérdezettek — a melyekre a btk.-ben § nincs — babona. 5—6. Csendőrségi jelvény. Hordhatja bárki, budapesti aeszonyainknál tavaly nagy divat volt. Nagyon szépeket lehetett kalapjukon látni, szinte megirigyelto a ezsandár szemé.

Beregi ca. cz. örv. Minden körülmények között büntett.

Poszony. Hát bizony abban az ügyben még nem történt meg az ígért átvás intézkedés, de a mi késk, nem mulik. Nem az intéző körökön mult, hogy még nem következett be. Az anyagiak késleltették eddig, de azért életbe fog lépni. A megszakított idő legfeljebb kegyelem útján — az oddig követett gyakorlatból ítélve — ntólag majdnem mindig beszámíttatik.

Somogyi lovas N. U. A szolg. ut. II. 5. §. egészen világosan rendelkozik. Budapest és a törvényhatósági joggal felruházott városok belterületén éjjel és nappal — nappali elővezetéskor pedig bármely területen a szurony leveendő. Utébbi esetre nézve is fennáll a 117. §. IX. pontjában felsorolt eseteket érintő kivétel. 2. Nem tudunk még róla semmi biztosat.

520. Olvassa el lapunk 1907. évi 49. számában F. J. őrmesternek és 1908. évi 31. számában „Ürmesteri kinevezés” alatt adott felvilágosításainkat.

Nyug. őrmester. Olvassa el lapunk múlt évi 35. és 39. számaiban (416. iv, 465. lap) megjelent szakcikkot, ott a minút is láthatja.

J. L. cz. örv. Gyöngyös. Ön sokat kérdez, de úgy látszik nem olvassa el az üzeneteket. Nem válaszolunk.

Horajjegyekről. Csendőrség Rozsnyó. Sorsjegyei közül a 226. számú törlesztési huzáson 13 koronával kibuzatott. — N. I. I. Sorsjegyei közül az 1005. számú 14 koronával törlesztési huzáson kibuzatott. — Batean, Antalfi járásőrmesterek, Tóth, Bolya, Polgárdi, Mikózi őrmester, Kovács II., Valuch, Hác, Barna őrevezetők, Nagy Dénes csendőr, V. M. Botos : sorsjegyeik nem nyorlek. — Klein járásőrmester. 8 kor. 90 fillér.

A mindennapi kenyérnél fontosabb a háziasszonynak a jó kávé. — Jó, izletes, zamatos, erős és színdus kávé csak a „Valódi PATRIA pótkávéval” lehet főzni. A „Valódi PATRIA pótkávé” a legjobb nyersanyagokból a leg gondosabban készült s igaz színmagyar „Valódi PATRIA Pótkávé”. Kérje, mely minden árlásban kapható és több első díjjal lett kiöntetve.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

5516/eln. sz. *Ő császári és apostoli királyi Felsége* 1909. évi márczius hó 30-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a Cs-11, b) jelzetű ujonnan átdolgozott „Szervi határozványok»-at a m. kir. csendőr-szám-tanácsosok, számvivőtisztek, számvivőtiszthelyettesek és törzsermesterek számára;

továbbá a honvédelmi miniszterium 16. osztályában egy csendőr-szám-tiszti hely rendszeresítését legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott.

Ezen legfelsőbb elhatározás alapján az 1906. évi 8. sz. Rendeleti Közlönnyel kiadott hason jelzetű „Szervi határozványok» hatályon kívül helyeztetnek.

Kelt Budapesten, 1909. évi április hó 5-én.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Barta Ferencz cz. őrm., *Stupár Tivadar* csend. ez. őrv., *Ostoros János*, *Muntyán Miksa* és *Murányi Sándor* csendőrök, mert az 1907. év július havában Horgospatakán az államkincetár kárára történt nagymérvű ólom és ezüstércz lopás tettesének és bűnrészesének kiderítésében járásparancsnokukat dicséretes buzgósággal támogattak.

Kedves Lajos őrsvezető, 11 évet meghaladó csendőr-ségi szolgálata alatt tanusított és 375 különböző büncselekmény kiderítésében nyilvánult igen buzgó tevékenységeért és minden irányu eredményes működéséért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy György őrmester és *Vida István* cz. őrmester csendőr-ségi szolgálati idejük alatt, de különösen az 1908. év folyamán, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmuk és buzgó tevékenységük által elért eredményekért, valamint őrsaiknek czélszerű vezetésére és alárendeltjeiknek helyes befolyásolásáért.

Keltner Lőrincz cz. őrsvezető és *Domsa Kelemen* csendőr, egy fegyveres betörőnek felkutatása és elfogásánál tanusított bátor és katonás magatartásukért és ez alkalommal járásőrmester járőrvezetőjüknek kötelességhez hűs hathatós támogatásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Szabó Antal cz. őrmester, mert 11 éven fejele csendőr-ségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálat terén fáradozó és eredményes működést fejtett ki, valamint őrsének vezetésében, alárendeltjeinek oktatásában és vezetésében is mindenkor előnyösen kitűnt.

Kajtar Ambrus csendőr cz. őrsvezető, mert 11 éven fejele csendőr-ségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban és mint őrsparancsnok-helyettes is működésében szorgalmával, jó magaviseletével és takarékoságával bajtársainak jó példát mutatott.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Aranyos János csendőr, egy fegyveres betörőnek felkutatása és elfogásánál tanusított hasznos közreműködéséért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter ur folyó évi márczius hó 13-án kelt 31,620/V-b. számú rendeletével *Hilák Ferencz* esztergomi szárnybeli csendőr részére — életmentésért és egy nagyobb szabású lopási eset kiderítéseért — 100 K pénzzutalmat adományozott.

Előléptettek:

1909. évi márczius hó 24-ével:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Márton Lajos, *Balogh András*, *Kriston György*, *Isó Jenő*;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Goldhammer Imre, somlyói *Szilágyi Elemér*, *Novák Brunó*;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Fliesz György, *Fodor György*, *Uhlj László*, *Csuris Gyula*;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Rullkouszki Viktor, *Vetter Ferencz*, *Azud István*, *Cseresnyés Aladár*;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Preyer László, *Baumann Dezső*, *Dezső Sándor*, *Gábor Péter*;

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Herold Ádám, *Mózes Emil*, dr. *Hilbert Gyula*, *Huzar Elemér*;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Fejér Kálmán, *Huszár Ágoston*, *Wagner Adalbert*, *Nagy Lajos*;

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Seidler András, *Véghelyi Gyula*, *Szabados Kálmán* és *Demetrioucs Dezső* hadapród-próbacsendőr cz. őrsvezetők, *hadapród-próbacsendőr* czimz. őrmesterekké; továbbá:

1909 április 1-ével:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Matuszka Antal és *Szabó Márton* I. cz. őrmesterek, őrmesterekké; végül:

1909. évi április hó 16-ával:

az öt évi tényleges csendőr-ségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Papp György III., *Deutsch József* és *Caengei Gyula* csendőrök, csendőr cz. őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:
Czuppon György cz. őrm. 1909 febr. 13-án, *Omeisz Gyula* törzsoorm. 1909 febr. 20-án, *Kiss Lukács* őrm. 1909 febr. 22-én, *Bognár Jakab* járásorm. 1909 márcz. 26-án és *Ugray Lőrincz* járásorm. 1909 febr. 21-én.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:
Klein József cz. őrm. 1909 febr. 25-én, *Bokodi János* őrsv. 1909 jan. 18-án, *Hubay Sándor* cz. őrm. 1909 febr. 15-én, *Almási Imre* őrsv. 1909 ápr. 2-án, *Mester József* őrsv. 1909 jan. 13-án, *Szabó Sándor I.* őrsv. 1909 ápr. 6-án, *Krommter Alfréd József* őrsv. 1909 febr. 22-én, *Krispencz András* cz. őrm. 1909 ápr. 24-én, *Dózsa Bálint* cz. őrsv. 1909 márcz. 1-én, *Kálmán Mihály* cz. őrsv. 1909 jan. 7-én, *Szakács József* cz. őrm. 1909 jan. 21-én és *Horváth Imre III.* csend. cz. őrsv. 1909 ápr. 30-án.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:
Kuti János, *Horváth Ferencz III.*, *Domján Ferencz*, *Fodor Antal*, *Nagy János III.*, *Jáni József*, *Meznyik János* és *Molnár János* csendőrök.

Házasságra léptek:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Veszeliiov Sebők czimz. őrmester, *Knittel Mária* Dorottyával, 1909 márcz. 2-án. Bácsfeketehegyen.
Koszliu Márton őrsvezető, *Major Berta* Idával, 1909 febr. 21-én, Nagybányán.

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Mészáros Gyula őrsv. *Schwarzbacher* alias *Kiékula* Máriával, 1909 márcz. 15-én, Kisgaramon.

Turza Szilveszter cz. őrsvezető, *Fabri Erzsébet*tel, 1907 ápr. 6-án, Teszéken.
Kacsák Imre csendőr, *Szluka Teréz*szel, 1905 május 21-én, Ipolynyéken.

Habara Imre cz. őrsvezető, *Obuch Matild*dal, 1906 máj. 19-én, Pudmericzen.

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:
Kálmán József czimz. őrsvezető, *Török Juliannával*, 1909 febr. 17-én, Kőszegen.

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Gyurka János cz. őrm. *Molnár Máriával*, 1909 márcz. 20-án, Nagyborosnyón.

Kolumbán József cz. őrm. *Madaras Etelkával*, 1909 márcz. 11-én, Gyergyótölgyesen.
Szabó József V. cz. őrsv. *Kovács Irma* Matilddal, 1909 márcz. 22-én, Szépvízen.

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Mandits Imre cz. őrsvezető, *Hermann Róza* Jozefával, 1909 márcz. 11-én, Mehalán.

Szabó Antal czimz. őrmester, *Bilek Anna* Máriával, 1909 márcz. 11-én, Okányban.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a szatmárnémeti kir. ügyészségnél. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. — Kérvények a szatmárnémeti kir. ügyészséghez 1909. évi május 14-ig.

Egy irtóki állás a marosújvári kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 320 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1909 május hó 15-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a szepesi kir. járásbírósnál. Fizetés 500 korona. Lakpénz 160 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kassai kir. törvényszék elnökéhez 1909 május 20-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, esetleg természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez (V. Alkotmány-u. 14., I. om. 8.) 1909 május 20-ig.

Egy hivatalozgalmi állás Máramaros vármegyénél. Fizetés 600 korona. Lakhely szerint megállapított lakpénz. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban, esetleges próbaszolgálat. Kérvények Máramaros vármegye alispánjához 1909. évi május 15-ig.

Egy irtóki állás Abauj-Torna vármegye levéltáránál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 720 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, irattár-kezelésben való jártasság. Négy középiskolai osztály. Kérvények Abauj-Torna vármegye főispánjához 1909. évi május 30-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek *dus választékban.*

Ajánljuk a 11^a jelzetű Ügyviteli szabályzat kivonata legújabb kiadását, ára 30 fillér. Honvédelmi miniszter ur ö nagyméltósága által 11.012/eln. sz. alatt elrendelt lakezimentudakozódásokra való űrlapok kaphatók raktárunkon darabonként 1 fillér árban.

:: ::

:: ::